

คู่มือแนวทางการใช้จ่ายเงินอุดหนุน เพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

สำหรับสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

อ้างอิงประกาศ สพฐ. วันที่ 27 กรกฎาคม 2566

ปลดล็อกความอิสระ: การจัดหาวัสดุสื่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษานำร่อง

การปลดล็อกเพื่อความอิสระ

ปลดล็อกข้อจำกัดด้านงบประมาณ

มุ่งเน้นการเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการเงินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

อิสระในการจัดหาวัสดุสื่อการเรียนรู้

สถานศึกษานำร่องสามารถตัดสินใจเลือกสื่อที่ตอบโจทย์ผู้เรียนได้โดยตรง

กรอบการใช้อำนาจ

การดำเนินการภายใต้กรอบกฎหมาย

ความอิสระต้องอยู่ภายใต้ระเบียบแนวทาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

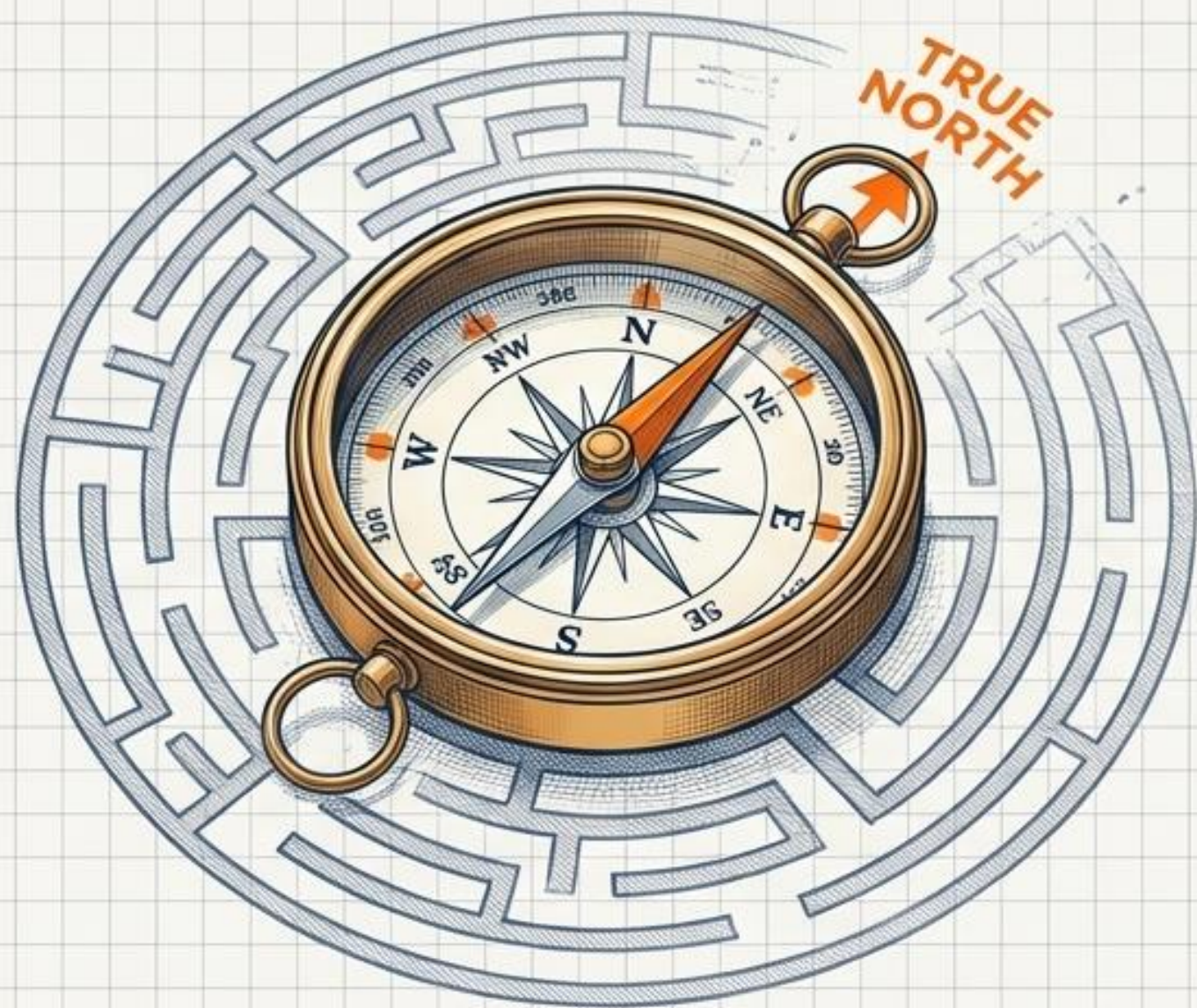
ยึดถือหนังสือสั่งการเป็นสำคัญ

ปฏิบัติตามหนังสือสั่งการอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การดำเนินงานโปร่งใสและถูกต้อง

ปลดล็อกศักยภาพการศึกษาไทย: เส้นทางสู่การเป็นสถานศึกษานำร่อง

พลิกโฉมข้อกฎหมายให้เป็นพลัง
เพื่ออิสระในการบริหารและยกระดับคุณภาพผู้เรียน

เข็มทิศแห่งนวัตกรรม: กฎหมายที่ออกแบบมาเพื่อ "สนับสนุน" ไม่ใช่ "ขัดขวาง"

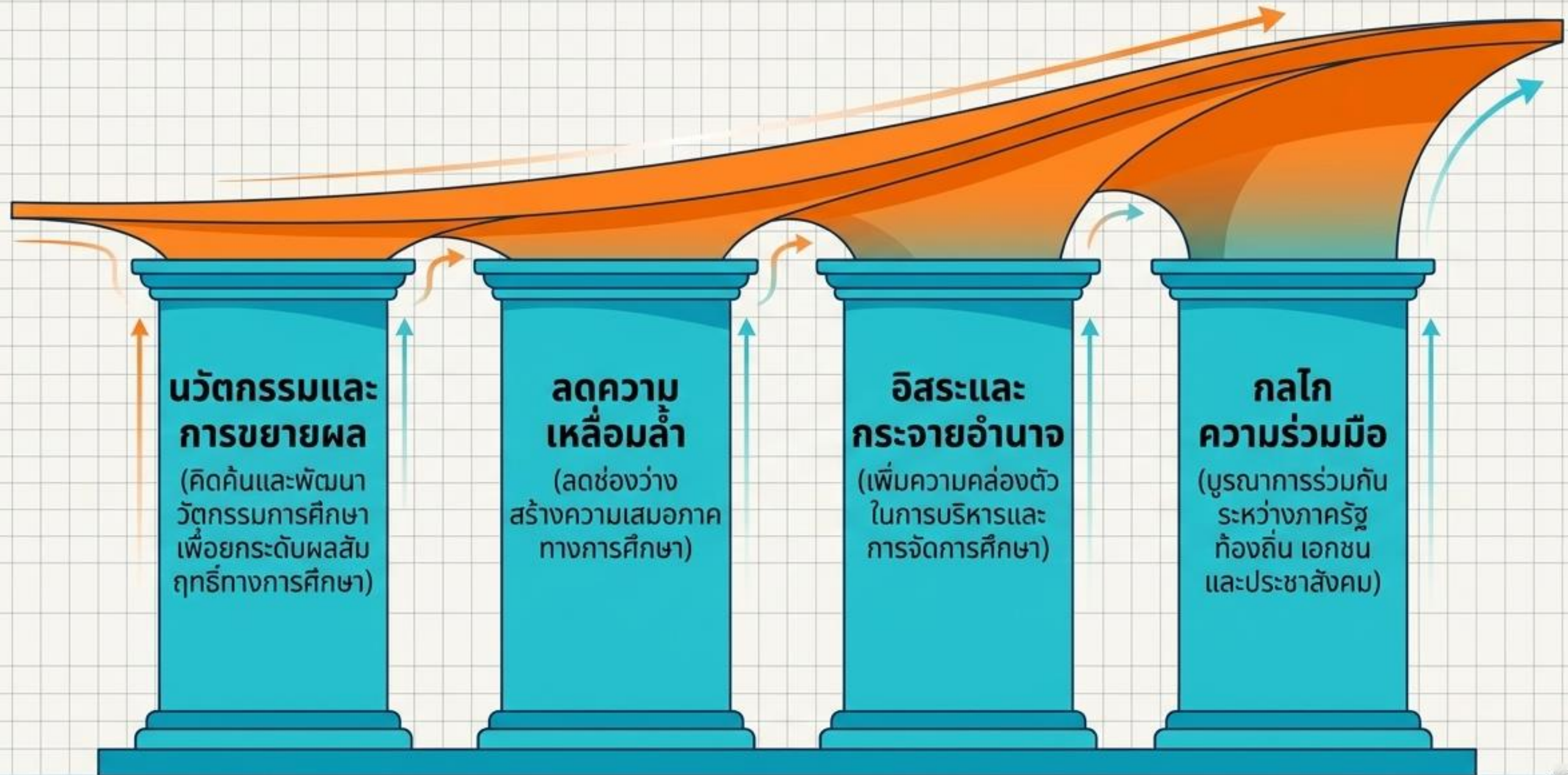
“

ในกรณีที่มีปัญหาเรื่องการตีความหรือการวินิจฉัย
ปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ การ
ตีความจะต้องเอื้ออำนวยให้เกิดการสร้างนวัตกรรม
การศึกษา และมุ่งเน้นให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของการ
จัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นสำคัญ

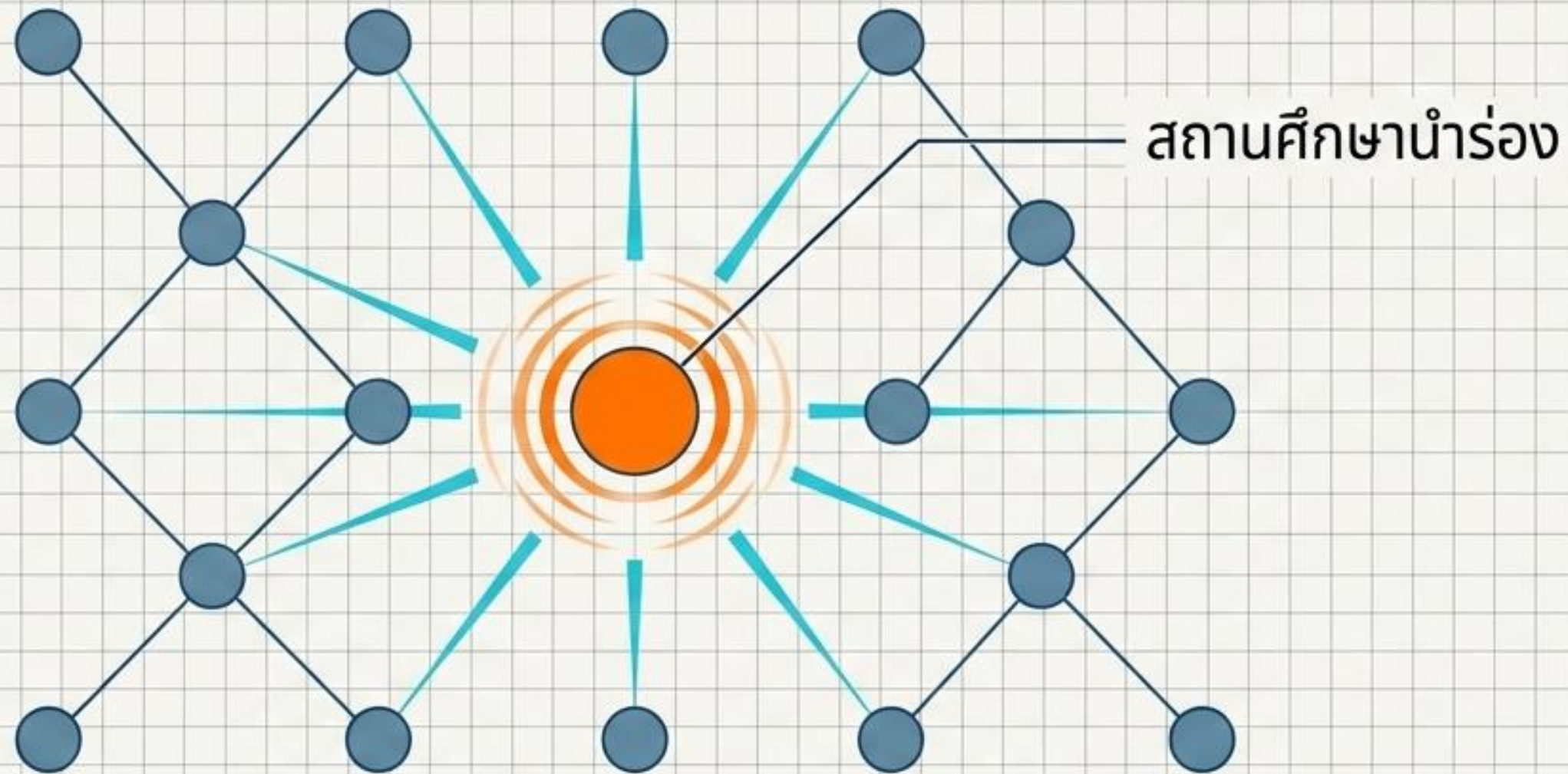
”

ทุกการตีความข้อกฎหมาย ต้องมุ่งเน้นไปที่ความสำเร็จของนวัตกรรมและผู้เรียนเป็นหลัก

รากฐาน 4 ประการของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (มาตรา 5)

สถานศึกษานำร่อง: ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (มาตรา 27)

หัวใจสำคัญของพ.ร.บ.ฉบับนี้ คือการมอบอำนาจกลับคืนสู่สถานศึกษา
โรงเรียนที่ประสงค์จะสร้างการเปลี่ยนแปลงสามารถยกระดับตนเองเป็น "สถานศึกษานำร่อง"
เพื่อปลดล็อกข้อจำกัดเดิมและออกแบบการศึกษาที่ตอบโจทย์พื้นที่อย่างแท้จริง

เส้นทาง 3 ก้าว สู่อิสระทางการศึกษา (มาตรา 27)

1

เจตนาของโรงเรียน
(ความประสงค์เริ่มนวัตกรรมจากผู้บริหารและครู)

2

ขอความเห็นชอบจาก
คณะกรรมการสถานศึกษา
(สร้างความร่วมมือและฉันทานติ
จากชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)

3

ขอความเห็นชอบจาก
เขตพื้นที่การศึกษา/สช./องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
(ผ่านการอนุมัติตามขั้นตอน
ของหน่วยงานต้นสังกัด)

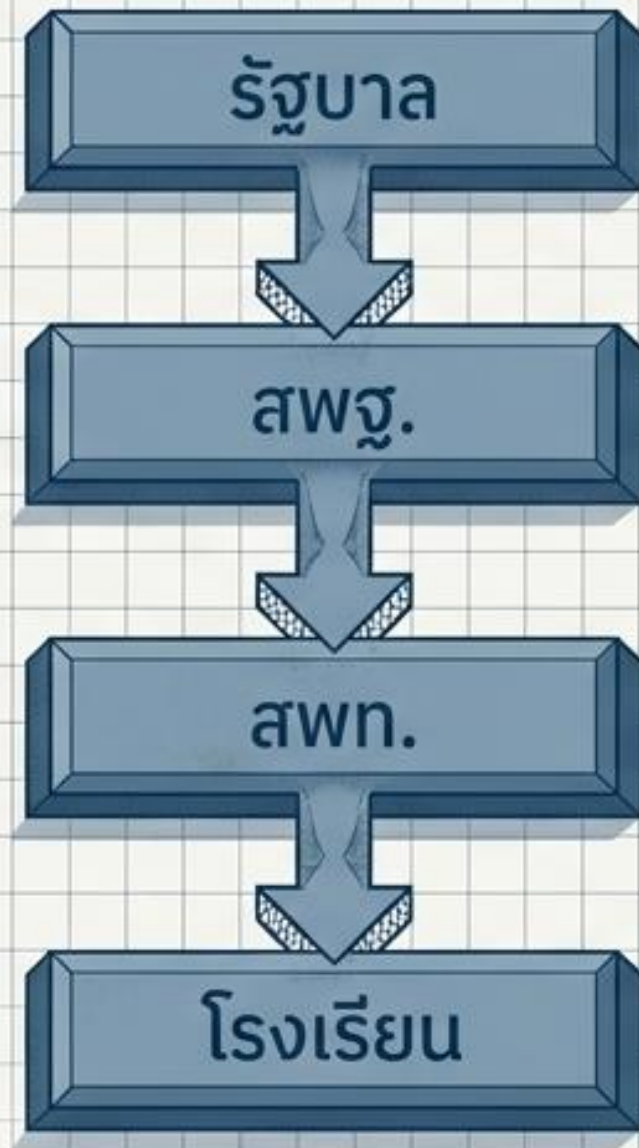
ขับเคลื่อนเมฆัตกรรมด้วยงบประมาณ ที่คล่องตัว (มาตรา 28)

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา 5 กฎหมายได้ปลดล็อกเส้นทางงบประมาณ
ให้ทรัพยากรส่งตรงถึงมือผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ถูกตัดทอน

ปลดล็อกข้อจำกัด: ระบบงบประมาณแบบดั้งเดิม vs เส้นทางสายตรง

ระบบเดิม

(ถูกจำกัดด้วยกรอบรายหัวแบบเหมารวม, ขาดความยืดหยุ่น)

ระบบใหม่ (ตามมาตรา 28)

ขจัดความซับซ้อน มอบทรัพยากรตรงจุด เพื่อแก้ปัญหาจริงของแต่ละพื้นที่

อิสระที่มาพร้อมความโปร่งใสและเป็นธรรม (มาตรา 28 วรรคสอง)

ระบบนี้สร้างความมั่นใจว่า เม็ดเงินทุกบาทถูกจัดสรรอย่างยืดหยุ่น แต่ยังคงตั้งอยู่บนมาตรฐานที่ตรวจสอบได้และเป็นธรรมสำหรับทุกโรงเรียนนำร่อง

ฐานอำนาจทางกฎหมาย: การกระจายอำนาจเพื่อความคล่องตัว

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๔๔: ให้ปลัดกระทรวง และเลขาธิการฯ
กระจายอำนาจการบริหารโดยตรงสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

**เป้าหมายหลัก: เพื่อความเป็นอิสระและการ
บริหารงานที่คล่องตัวในการจัดการศึกษา**

๔ เสาหลักแห่งการบริหารสถานศึกษา (ตามมาตรา ๕๕)

ระบบนิเวศแห่งอิสระทางการศึกษา

อนาคตการศึกษาไทย อยู่ในมือของคุณ

เริ่มต้นก้าวแรกสู่อิสระทางการศึกษาในโรงเรียนของคุณ

นำเสนอวิสัยทัศน์นี้ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
เพื่อร่วมกันตัดสินใจก้าวสู่การเป็น "สถานศึกษานำร่อง" ตามมาตรา 27

ความเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ เริ่มต้นจากการกล้าที่จะคิดต่างเพื่อผู้เรียน.

ทรัพยากรหลัก: เงินในโรงเรียน 2 ประเภท

เงินในโรงเรียน

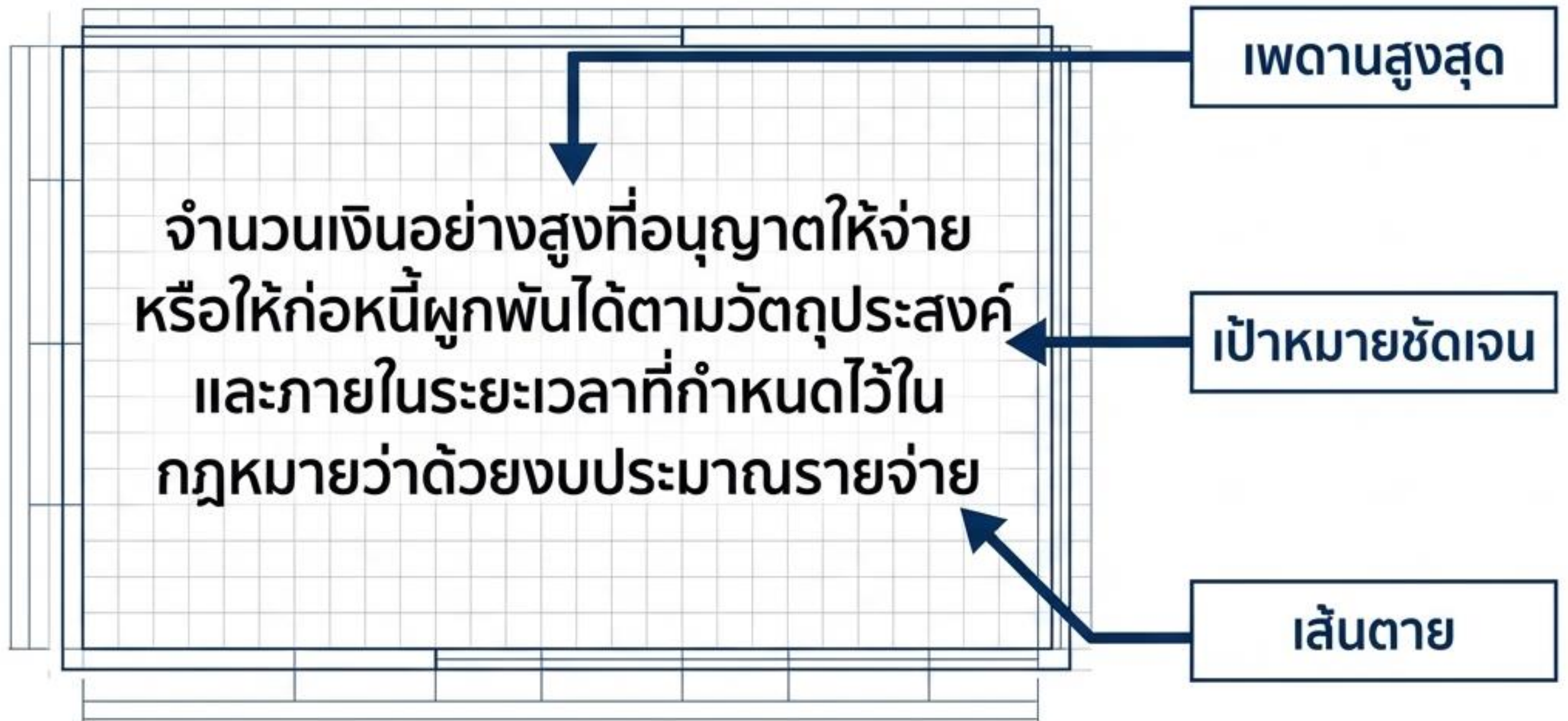
เงินงบประมาณ

เงินนอกงบประมาณ

เจาะลึกความแตกต่าง: เงินงบประมาณ vs เงินนอกงบประมาณ

	เงินงบประมาณ	เงินนอกงบประมาณ
แหล่งที่มา	จัดสรรโดยรัฐตามกฎหมาย	โรงเรียนจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็น กรรมสิทธิ์
เงื่อนไขการ เก็บรักษา	มีกรอบเวลาจำกัด	กฎหมายอนุญาตให้เก็บไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลัง
การนำไปใช้	จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันตามวัตถุประสงค์อย่างเคร่งครัด	มีความยืดหยุ่นกว่า แต่ต้องเป็นไป ตามระเบียบที่กำหนด

กรอบความรับผิดชอบของ 'เงินงบประมาณรายจ่าย'

รู้จักเงินในโรงเรียน: การจำแนกประเภทเงินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เงินงบประมาณ

- พรบ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
- ระเบียบบริหาร งบประมาณ. พ.ศ. ๒๕๖๒

เงินอุดหนุน

- หลักเกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุน
- แนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายฯ

เงินรายได้สถานศึกษา

- ระเบียบเกี่ยวกับเงินรายได้สถานศึกษา
- ประกาศเกี่ยวกับเงินรายได้สถานศึกษา

เงินบริจาค

- ระเบียบ ศธ. ว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้แก่สถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๕๒ : ความรับผิดชอบบุคคลชั้นเด็ดขาด

หากจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพัน หรือ "โดยรู้อยู่แล้วยินยอม"
ให้กระทำการฝ่าฝืน พรบ. หรือระเบียบ:

๑.

ความรับผิดชอบทางอาญา: อาจได้รับโทษตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.

ความรับผิดชอบทางแพ่ง (ชดใช้ส่วนตัว): ต้องรับผิดชอบชดใช้เงินงบประมาณ
ที่หน่วยงานได้จ่ายไป หรือต้องผูกพันจะต้องจ่าย

๓.

ค่าสินไหมทดแทน: ต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนใดๆ
ให้แก่หน่วยรับงบประมาณนั้น

คำเตือน: ความรับผิดชอบขยายวงกว้างไปถึงทุกคนที่ "รู้อยู่แล้วยินยอม"
ให้เกิดการฝ่าฝืน ไม่ใช่เพียงผู้สั่งจ่ายเงินเท่านั้น

แนวทางเดิม (ยกเลิก)

สิ้นสุดผลบังคับใช้

แนวทางใหม่
(เริ่ม ก.ค. 2566 เป็นต้นไป)
หนังสือ สพฐ. ที่ ศธ 04288/ว 401

ข้อยกเว้น: โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการก่อนประกาศนี้
ให้ใช้แนวทางเดิมจนกว่าจะแล้วเสร็จ

เป้าหมายสูงสุดของการใช้เงินอุดหนุน คือการยกระดับผู้เรียนผ่านนวัตกรรม

คณะกรรมการ
ขับเคลื่อนฯ

เงินอุดหนุน

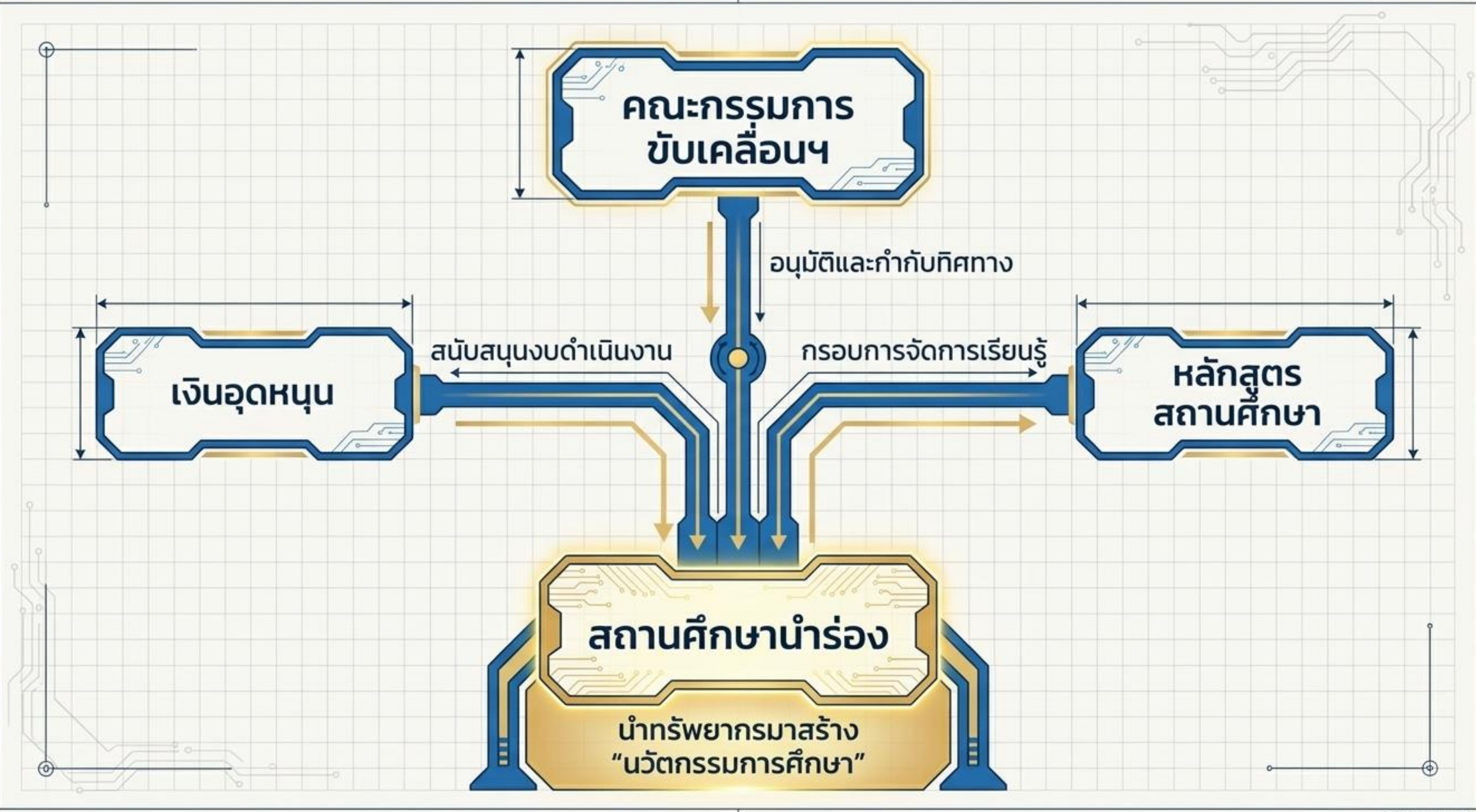
หลักสูตร
สถานศึกษา

สถานศึกษานำร่อง
นำทรัพยากรมาสร้าง
“นวัตกรรมการศึกษา”

อนุมัติและกำกับทิศทาง

สนับสนุนงบประมาณ

กรอบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการเตรียมการเชิงกลยุทธ์

แผนจะสมบูรณ์ได้ ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

กฎเหล็กของการใช้จ่าย

การใช้จ่าย
งบประมาณ

ต้องสอดคล้อง
กับแผนปฏิบัติการ
ประจำปี

งบดำเนินงาน

- **ค่าตอบแทน:** วิทยากรท้องถิ่น
- **ค่าใช้จ่าย:** เบี้ยเลี้ยง, ค่าพาหนะ, จ้างเหมาบริการ, ซ่อมบำรุง
- **ค่าวัสดุ:** วัสดุการศึกษา, โปรแกรมคอมพิวเตอร์ < 20,000 บาท/หน่วย

งบลงทุน

- **ครุภัณฑ์เพื่อนวัตกรรม:** ชุดเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ/ปศุสัตว์, อุปกรณ์ Brain Based Learning

ยกเว้น

ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

แนวทางปฏิบัติ: การขอความเห็นชอบจัดหาระบบคอมพิวเตอร์

(อ้างอิง: หนังสือด่วนที่สุด ที่ ศร 04005/8450 ลงวันที่ 20 พ.ค. 2569)

กรณีที่ 'ต้อง' ขอความเห็นชอบ

เสนอต่อ: ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ
ระดับสูง (DCIO) ระดับกรม ของ สพฐ.

ใช้งบประมาณแผ่นดิน

โครงการที่มีความเกี่ยวข้องกับงบประมาณของรัฐ

ดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ

กรณีใช้เงินเหลือจ่าย หรือ เงินที่โอนเปลี่ยนมา

เงื่อนไขสำคัญ:

1. ต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณเดิมให้บรรลุวัตถุประสงค์ก่อนจนมีเงินเหลือจ่าย
2. หรือ ดำเนินการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณเรียบร้อยแล้ว

OPEC

กรณีที่ 'ไม่ต้อง' ขอความเห็นชอบ

ดำเนินการได้ทันที: ไม่ต้องผ่านคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศ สพฐ.

ไม่เกี่ยวข้องกับงบประมาณแผ่นดิน

ใช้แหล่งเงินทุนอื่น ได้แก่:

เงินรายได้
สถานศึกษา

เงินบริจาค

เงินอุดหนุน

เมตริกซ์คำสั่งมอบอำนาจของ สพฐ. (กรอบการทำงาน)

การจัดซื้อจัดจ้างทั่วไป (General Procurement)

- คำสั่ง สพฐ. ๒๔๙๓/๒๕๖๖ (๑๕ พ.ย. ๒๕๖๖)
- คำสั่ง สพฐ. ๒๑๕/๒๕๖๗ (๒๖ ม.ค. ๒๕๖๗)

เงินรายได้ (School Income)

- คำสั่ง สพฐ. ๒๔๙๔/๒๕๖๖ (๑๕ พ.ย. ๒๕๖๖)
- คำสั่ง สพฐ. ๒๑๖/๒๕๖๗ (๒๖ ม.ค. ๒๕๖๗)

ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน ๖๐ คน มีความประสงค์ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแทน

- คำสั่ง สพฐ. ๒๔๙๕/๒๕๖๖ (๑๕ พ.ย. ๒๕๖๖)
- คำสั่ง สพฐ. ๒๑๗/๒๕๖๗ (๒๖ ม.ค. ๒๕๖๗)

การโอน (Transfers)

- คำสั่ง สพฐ. ๑๖๗๗/๒๕๖๐ (๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐)

คู่มือถอดรหัสการจำแนกประเภทรายจ่ายงบประมาณ

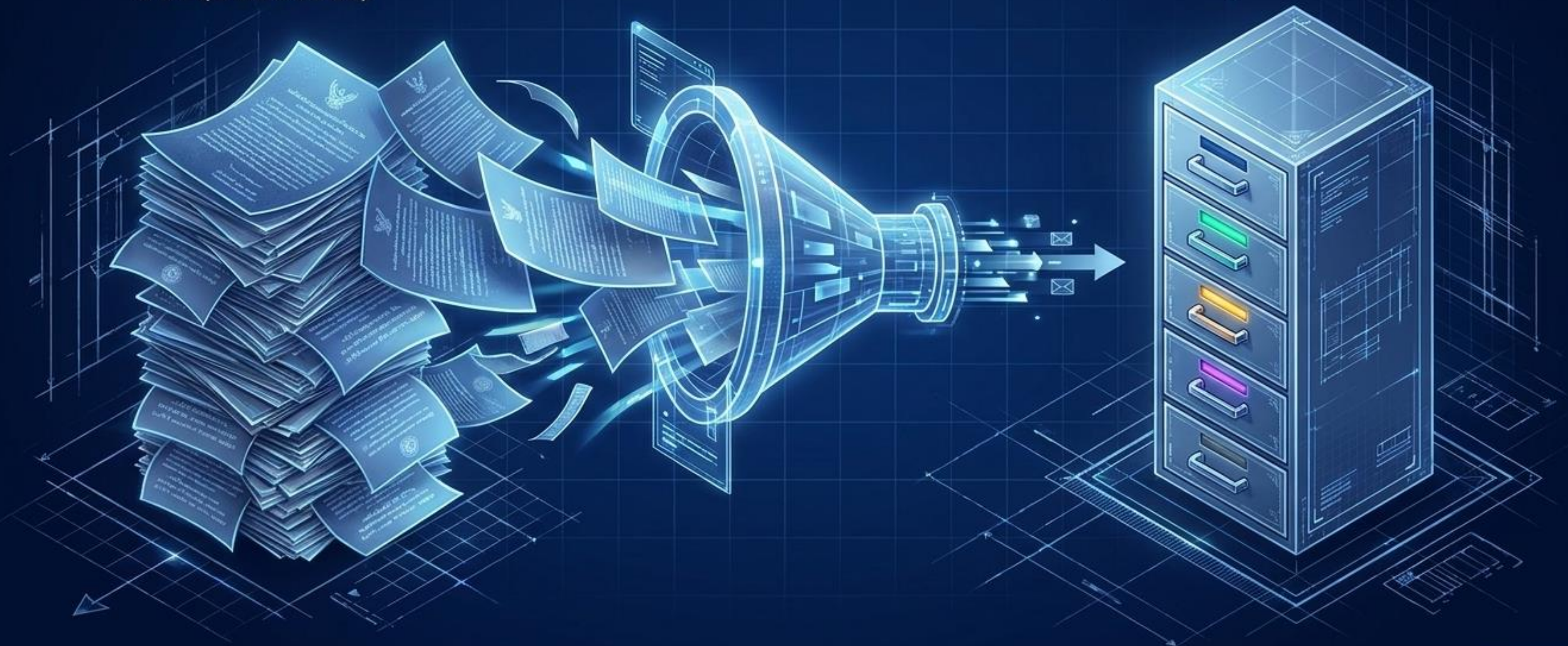
แผนผังวิธีจ้ยเพื่อการตั้งงบประมาณที่ถูกต้องและตรวจสอบผ่านทุกขั้นตอน

หนังสือสำนักงานประมาณ

- ๖ 51 (20 ม.ค. 2548)
- ๖ 33 (18 ม.ค. 2553)
- ๖ 68 (29 เม.ย. 2558)
- ๖ 37 (6 ม.ค. 2559)

กฎระเบียบที่ซับซ้อน
ถูกย่อไว้ในระบบเดียว

ภาพรวมโครงสร้างงบประมาณ: เสาหลัก 5 ประการ

การกำหนดรหัสสีและไฟักส์สำหรับการนำเสนอ

จุดศูนย์กลางของความซับซ้อน:
ไฟักส์หลักของการวินิจฉัย

งบบุคลากร

งบดำเนินงาน

งบลงทุน

งบเงินอุดหนุน

งบรายจ่ายอื่น

โครงสร้างของงบดำเนินงาน

หมวดค่าตอบแทน: จ่ายให้ผู้ปฏิบัติงาน

เงินที่จ่ายเพื่อตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน
ให้ทางราชการ

ค่าจ้างนอกเวลา /
ค่าอาหารทำการนอกเวลา

ค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจ
การจ้างและควบคุมงานก่อสร้าง

ค่าสอนพิเศษและ
ค่าสอนเกินภาระงานส

อ้างอิงระเบียบกระทรวงการคลังและ สพฐ.

ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๕๐๐๒/ว ๒๓๑๐ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าสอนพิเศษและค่าสอนเกินภาระงานสอน

การสอนเกินภาระงาน: บุคลากรภายใน

๒๐๐๐ ฿ / ชม.

จ่ายเฉพาะชั่วโมงที่สอนเกิน
ภาระงานสอนในหนึ่งสัปดาห์

อัตรานี้ครอบคลุมถึงการสอนใน
ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าด้วย

การสอนพิเศษ: ผู้สอนที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งประจำ

กรณีสถานศึกษาจำเป็นต้องเชิญมาสอนพิเศษเพิ่มเติม

ผู้สอนที่เป็นบุคลากรของรัฐ

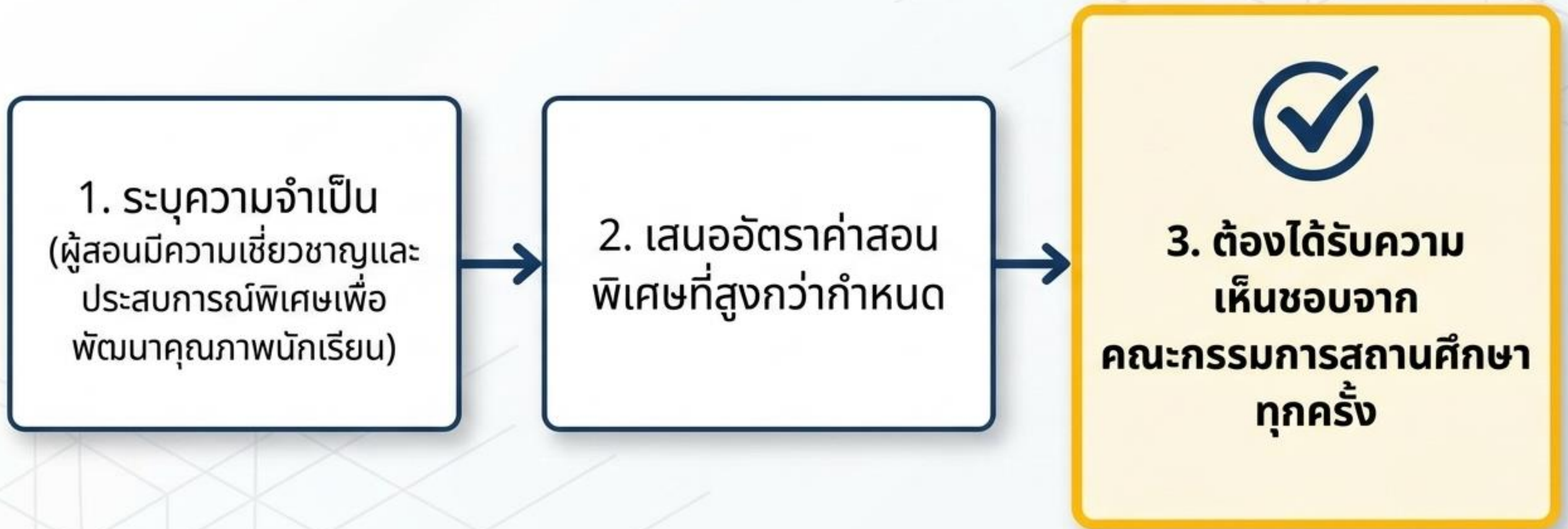
**ไม่เกิน ๖๐๐
บาท / ชั่วโมง**

ผู้สอนที่ไม่ใช่บุคลากรของรัฐ

**ไม่เกิน ๑,๒๐๐
บาท / ชั่วโมง**

ข้อยกเว้น: การขออนุมัติอัตราพิเศษ

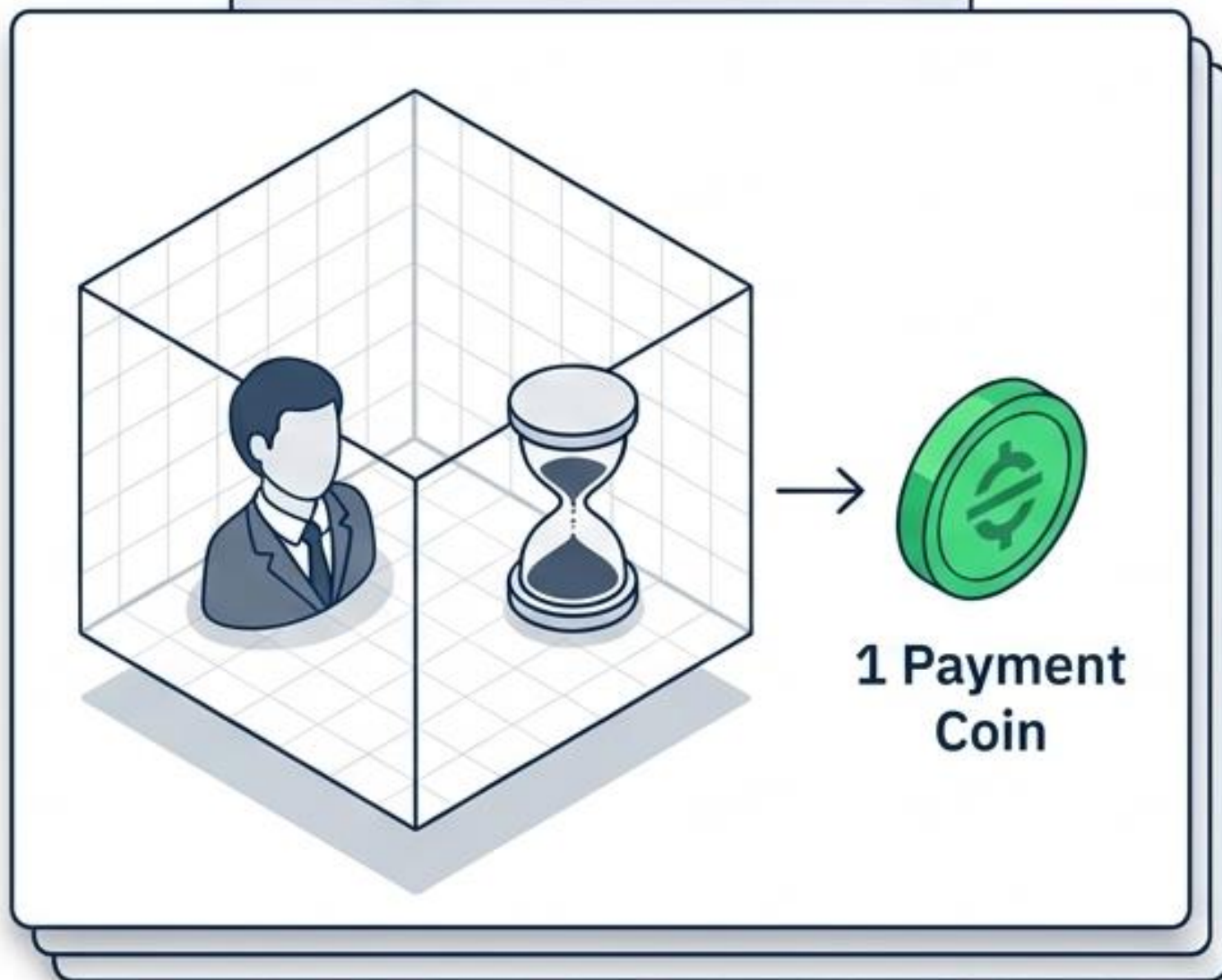
สรุปเพดานอัตราค่าตอบแทน

ประเภทบุคลากร	ลักษณะการสอน	อัตราสูงสุดต่อชั่วโมง
บุคลากรภายในสถานศึกษา	สอนเกินภาระงาน	๒๐๐ บาท
ผู้สอนที่เป็นบุคลากรของรัฐ	สอนพิเศษ	๖๐๐ บาท
ผู้สอนที่ไม่ใช่บุคลากรของรัฐ	สอนพิเศษ	๑,๒๐๐ บาท

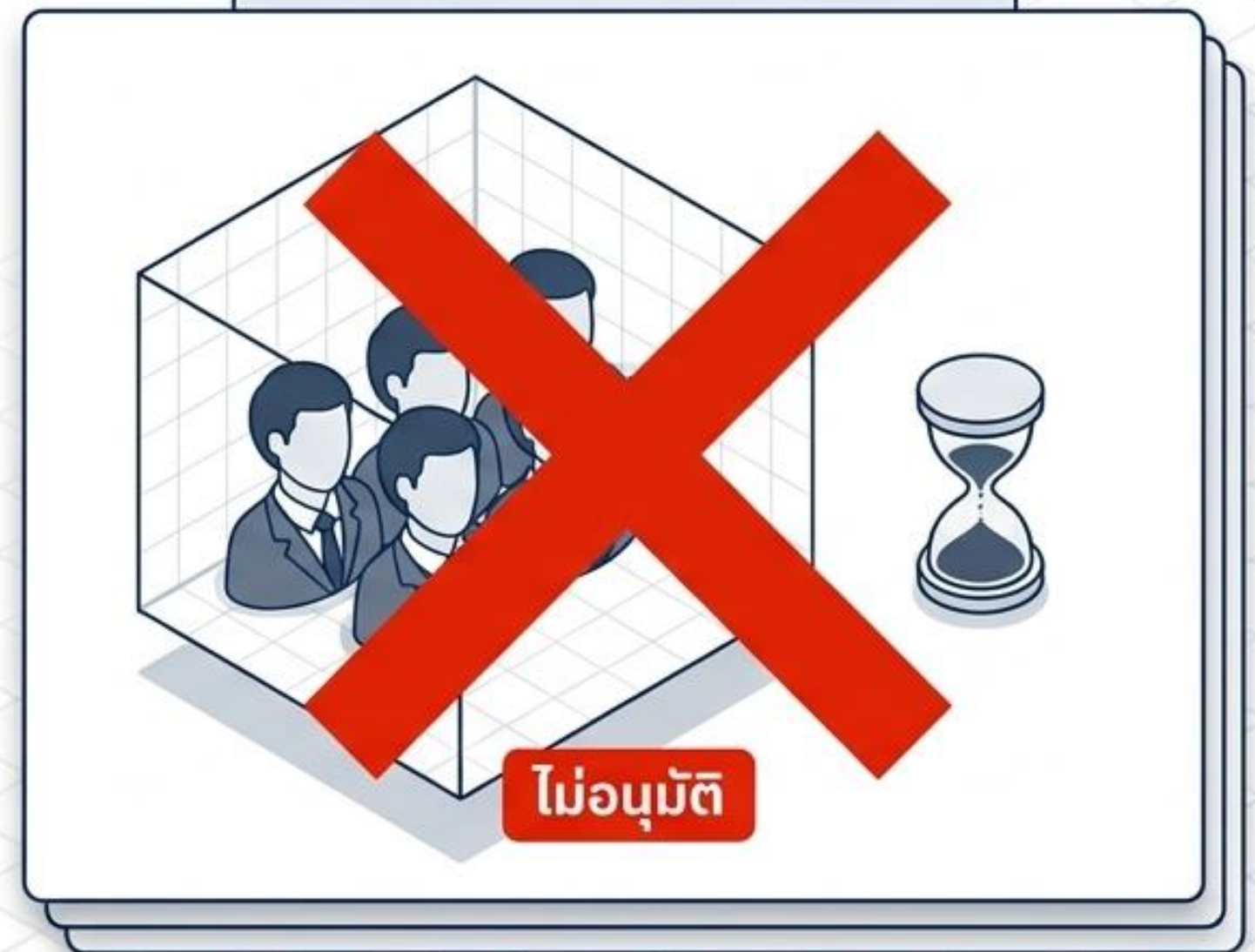
ข้อจำกัดการเบิกจ่าย: กฎ 1:1

จ่ายได้ไม่เกิน ๑ คน ต่อห้องเรียน ต่อชั่วโมงการเรียนการสอน

กรณีที่ต้อง (The Correct Way)

กรณีที่ไม่ถูกต้อง (The Incorrect Way)

หลักการพิจารณาใช้งบประมาณ 4 ประการ

เงื่อนไขสำคัญที่สุด: ห้ามเรียกเก็บเงินเพิ่ม

การจ่ายค่าตอบแทนต้องอยู่
ภายในวงเงินที่โรงเรียน
รับผิดชอบ

ห้ามเรียกเก็บเงิน บกศ.
และ/หรือขอรับเงินสนับสนุน
จากนักเรียนหรือผู้ปกครอง
เพิ่มเติมจากการจัดเก็บ
ปกติอย่างเด็ดขาด

สรุปสาระสำคัญก่อนการเบิกจ่าย

1. ตรวจสอบประเภทผู้สอน
(ภายใน / รัฐ / เอกชน)

2. ใช้อัตราเพดานที่ถูกต้อง
(๒๐๐ / ๖๐๐ / ๑,๒๐๐)

3. จำกัดสิทธิ์ ๑ คน / ห้องเรียน / ชั่วโมง

4. ใช้งบโรงเรียน ห้ามเก็บเงินผู้ปกครองเพิ่ม

หมวดค่าใช้สอย: กฎการรักษาสภาพ

สิ่งที่เข้าข่าย ค่าใช้สอย

การจ้างเหมาบริการ:
ให้ผู้รับจ้างทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

การซ่อมแซมบำรุงรักษา:
เพื่อให้ใช้งานได้ตามปกติ / ให้คงสภาพเดิม

ค่าเช่าทรัพย์สิน:
ค่าเช่ารถยนต์, อาคารสถานที่, ที่ดิน

ข้อยกเว้นเด็ดขาด

ห้าม: การประกอบ ดัดแปลง
ต่อเติม หรือปรับปรุง

ห้าม: ค่าเช่าบ้าน และ
เช่าตู้ไปรษณีย์

เส้นแบ่งเขตแดนสาธารณูปโภค

จัดอยู่ในหมวด
ค่าวัสดุ / ครุภัณฑ์ / สิ่งก่อสร้าง

การเดินสายไฟ / ท่อน้ำ ภายใน หรือการปรับปรุงระบบที่เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการ

จัดอยู่ในหมวด **ค่าใช้สอย**

ค่าวางท่อประปา / ปีกเสาพาดสาย
ภายนอก สถานที่ราชการ

รวมค่าติดตั้งมาตรวัด/หม้อแปลงที่เป็น
ทรัพย์สินของการไฟฟ้า/ประปา

ข้อห้ามเด็ดขาด: ห้ามเบิกจ่ายในหมวดค่าใช้จ่าย

1. **ของที่ระลึกเทศกาล:** ค่าจัดทำสมุดบันทึก สมุดฉีก หรือของชำร่วย / บัตรอวยพร / นามบัตรให้บุคลากรภายใน
2. **ของขวัญและดอกไม้:** ค่าพวงมาลัย ดอกไม้ ของขวัญ ของเยี่ยมผู้ป่วย
3. **สวัสดิการภายใน:** ค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการ หรือ กิจกรรมนันทนาการภายในส่วนราชการ

รายการเหล่านี้ไม่อยู่ในขอบข่ายความรับผิดชอบของงบดำเนินงานตามระเบียบ

The Showdown: วัสดุ vs ครุภัณฑ์

ค่าวัสดุ (Materials)

ค่าครุภัณฑ์ (Equipment)

อายุการใช้งาน

สภาพไม่คงทนถาวร,
สิ้นเปลือง, หดไป,
เปลี่ยนสภาพในเวลาสั้น

สภาพคงทนถาวร,
ใช้งานยาวนาน,
ไม่สิ้นเปลือง

วัตถุประสงค์
การซ่อม

ใช้ในการ
ซ่อมแซมบำรุงรักษา
ให้ใช้งานได้ตามปกติ

ใช้เพื่อ ประกอบ
ดัดแปลง ต่อเติม
ปรับปรุง ให้ดีขึ้น

จุดดั่งบไอที: เกณฑ์ราคาโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การจัดการโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ถูกตัดสินด้วย **ราคาต่อหน่วย**

< 20,000 บาท
=> จัดเป็น ค่าวัสดุ

20,000 THB

> 20,000 บาท
=> จัดเป็น ค่าครุภัณฑ์

แผนผังวินิจฉัยแบบรวมยอด

รายการใช้จ่าย

จ่ายให้บุคคลเพื่อตอบแทนการทำงานใช้หรือไม่?

YES

ค่าตอบแทน

NO

เป็นซอฟต์แวร์ราคาเกิน 20,000 บาท หรือของคงทนถาวรใช้หรือไม่?

YES

ค่าครุภัณฑ์

NO

เป็นของใช้สิ้นเปลือง หรือซ่อมบำรุงให้กลับสภาพเดิมใช้หรือไม่?

YES

ค่าวัสดุ

NO

เป็นการจ้างบริการภายนอก หรือวางสาธารณูปโภคนอกเขตราชการใช้หรือไม่?

YES

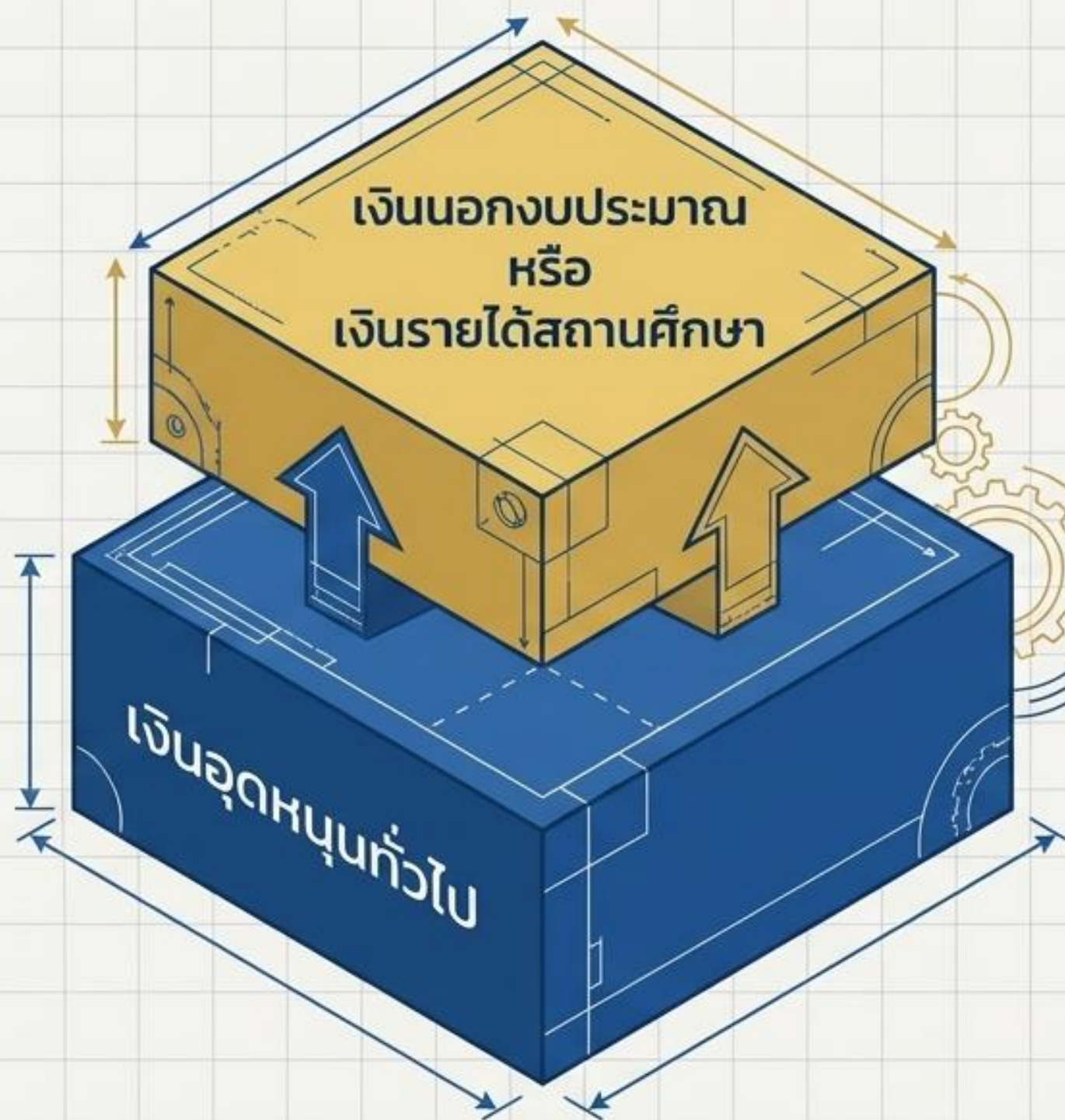
ค่าใช้สอย

⚠ ห้ามบัตรเครดิต/พวงมาลัย!

พิมพ์หน้านี้เพื่อใช้เป็นคู่มืออ้างอิงบนโต๊ะทำงานของคุณ

กรณีเงินอุดหนุนไม่เพียงพอ

เงื่อนไขสำคัญ

- ✓ 1. ต้องเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวัตกรรม
- ✓ 2. ต้องไม่ขัดกับระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขการสมทบทุน

เงินทุนภายนอก
external funds

สามารถใช้สมทบรายการค่าครุภัณฑ์
หรือ รายการค่าที่ดินสิ่งก่อสร้างได้

รายได้สถานศึกษา
school revenue

ครุภัณฑ์ที่มีวงเงินต่อหน่วยต่ำกว่า ๑ ล้านบาท

สมทบได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐

สำหรับสิ่งก่อสร้างที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท

สมทบได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐

ประกาศ สพฐ.ข้อ ๓.๕ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗ (๒)

สรุปการปฏิบัติด้านการเงินและโครงการ

การเบิกจ่าย

ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง
การคลัง/สำนักงานประมาณ

จำแนกประเภทรายจ่ายให้
ถูกต้องตามหลักการ

การปิดโครงการ

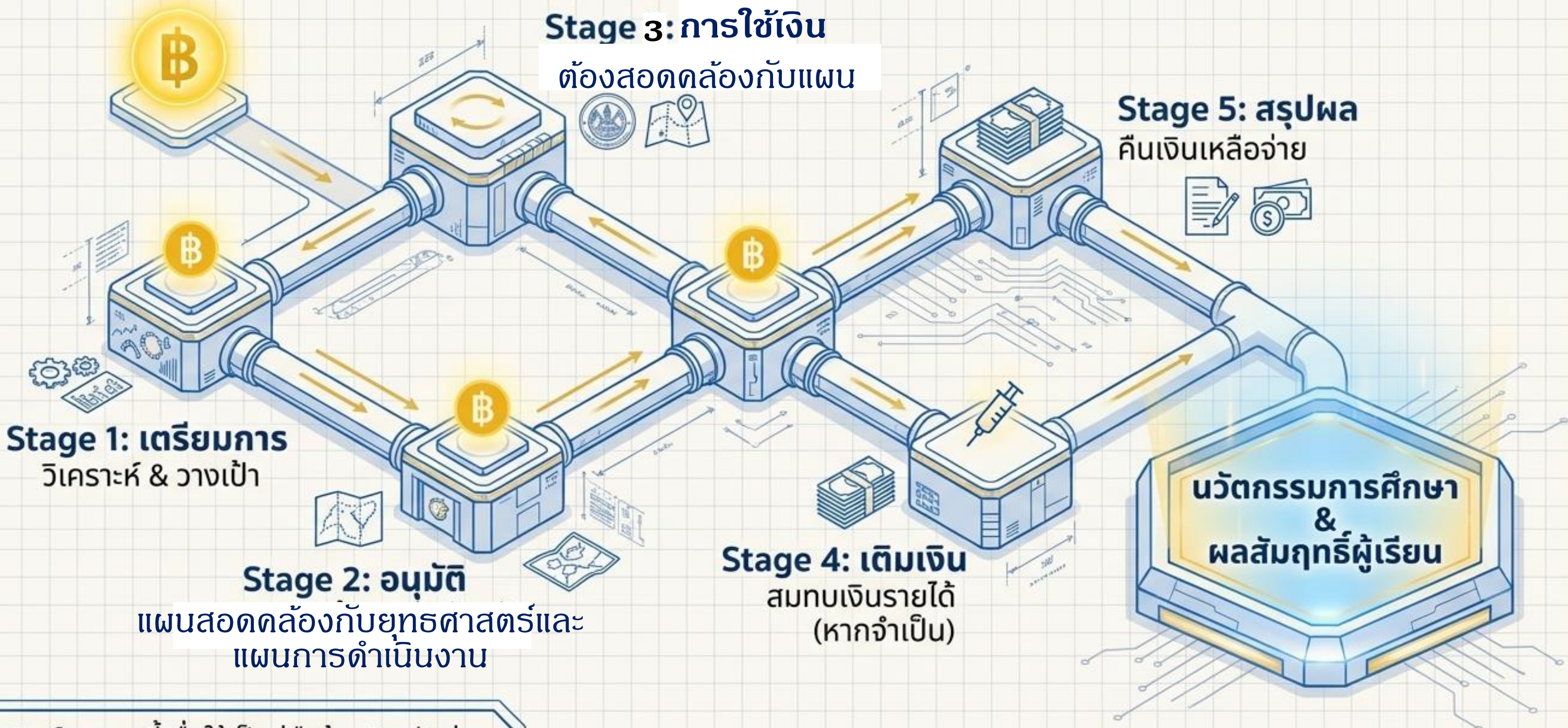

โครงการไม่สิ้นสุด:
สามารถกันเงินไว้เบิกจ่าย
ในปีงบประมาณถัดไปได้

สิ้นสุด/ยกเลิกโครงการ:
หากมีเงินเหลือ ต้องส่งคืน
เป็นเงินรายได้แผ่นดินทันที

การใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

พิมพ์เอกสารนี้เพื่อใช้เป็นคู่มืออ้างอิงฉบับย่อ

อิสระในการเลือก: อำนาจการใช้งบประมาณหนังสือเรียน

ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

อ้างอิง: บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเลขที่ 92/2563 (29 มกราคม 2563)

คำถามสำคัญ:

ข้อจำกัดของระเบียบเพิ่มเติมกับเป้าหมายนวัตกรรมขัดแย้งกันหรือไม่?

สถานศึกษานำร่องสามารถใช้เงินงบประมาณเรียนฟรี 15 ปี จัดซื้อหนังสือเรียนโดยอิสระ โดยไม่ต้องยึดตามเอกสารแนวทางโครงการเรียนฟรีของ สพฐ. ได้หรือไม่?

เป้าหมายพื้นที่นวัตกรรม

คู่มือโครงการเรียนฟรี 15 ปี (สพฐ.)

คำวินิจฉัยชี้ขาด:

กฎหมายรับรองสิทธิและอิสระของสถานศึกษานำร่องอย่างชัดเจน

ได้อิสระ

สถานศึกษานำร่องสังกัด สพฐ. มีอิสระในการนำงบประมาณ
ที่ได้รับการจัดสรรไปใช้จ่ายในการคัดเลือกและจัดซื้อหนังสือเรียน
โดยไม่ต้องผูกพันตามบัญชีสื่อการเรียนรู้อื่น

กลไกทางกฎหมาย: มาตรา 35(1) ปลดล็อกอำนาจการบริหารจัดการสื่อทั้ง 4 มิติ

กฎหมายเฉพาะนี้ให้อำนาจสถานศึกษานำร่องดำเนินการกับตำราและสื่อการเรียนการสอนได้อย่างอิสระครบวงจร

อิสระทางการศึกษา: การจัดการสื่อและตำราสำหรับสถานศึกษานำร่อง

แนวทางการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษานำร่องตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เน้นการให้อำนาจบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ (สื่อ ตำรา ฐานข้อมูล) ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และผู้เรียนภายใต้กรอบกฎหมาย

สิทธิในการจัดหาและใช้สื่อ (มาตรา 35)

อิสระในการบริหารจัดการสื่อและตำรา

สถานศึกษาสามารถใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อจัดทำหรือเลือกซื้อสื่อและตำราได้โดยอิสระ

ครอบคลุมระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ

รวมถึงการจัดหาฐานข้อมูลในระบบไอทีเพื่อให้ก้าวทันนวัตกรรมการศึกษาปัจจุบัน

เงื่อนไขและความสอดคล้อง (มาตรา 25 และ 20(4))

ต้องสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

สื่อที่จัดหาต้องรองรับหลักสูตรแกนกลางที่ปรับปรุงให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรม

เน้นสมรรถนะและ สภาพภูมิสังคม

ต้องครอบคลุมความถนัดของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพสังคมในแต่ละพื้นที่

อิสระภายใต้เป้าหมาย: เจ็อนไซเดียวคือการตอบโจทย์หลักสูตรของพื้นที่นวัตกรรม

อิสระในการเลือกสื่อมีจุดมุ่งหมายเดียว เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ตารางเปรียบเทียบ: การเปลี่ยนผ่านอำนาจการตัดสินใจสู่สถานศึกษานำร่อง

	สถานศึกษาทั่วไป (สังกัด สพฐ.)	สถานศึกษานำร่อง (พื้นที่นวัตกรรม)
อำนาจการ เลือกสื่อ	 ต้องเลือกตามบัญชีสื่อ การเรียนรู้ของ สพฐ.	 คัดเลือก จัดหา หรือจัดทำโดยอิสระ
แหล่งอ้างอิง การใช้บ	เอกสารแนวทางโครงการ เรียนฟรี 15 ปี	พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมฯ มาตรา 35(1)
มาตรฐาน ความสอดคล้อง	หลักสูตรแกนกลาง	หลักสูตรพื้นที่นวัตกรรม (มาตรา 25)

“ก้าวข้ามความกังวล: กฎหมายออกแบบมาเพื่อปกป้องสิทธิ ในการสร้างสรรค์การศึกษาของคุณ”

คุณไม่ต้องผูกพันกับบัญชีจัดซื้อส่วนกลางอีกต่อไป
พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คือเครื่องมือที่มอบอำนาจให้
คุณเลือกซื้อที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดสำหรับบริบทของ
นักเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

การคัดเลือกให้พิจารณาจากหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดรายวิชาพื้นฐาน

พิจารณาคัดเลือกให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา มีเนื้อหาสาระยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน โดยปกติให้เลือกจากบัญชี กำหนดสื่อการเรียนรู้สำหรับเลือกใช้ในสถานศึกษา รายการที่อยู่ในบัญชีที่ 1 จากเว็บไซต์ ฐานข้อมูลบัญชีกำหนดสื่อการเรียนรู้สำหรับเลือกใช้ในสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่อยู่เว็บไซต์ <http://academic.obec.go.th/textbook/web/> หรือเว็บไซต์ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ตามที่อยู่เว็บไซต์ <http://academic.obec.go.th> หรือ QR Code ที่ระบุในภาคผนวก (หน้า 133)

อนึ่ง การคัดเลือกหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน แบบฝึกหัดรายวิชา พื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมของโรงเรียนหรือห้องเรียนในโครงการที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ห้องเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2) โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย
- 3) โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

เป็นภาษาอังกฤษประกอบด้วย

3.1) ห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ (English Program : EP) คือ ห้องเรียนที่จัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ สอนเป็น ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

คือ **“ปีหน้า”หรือตาม พรบ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562** (English Program : MEP) วิชาการเป็นภาษาอังกฤษ สอน

4) โรงเรียนขนาดเล็กที่จัดสอนโดยใช้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม (DLTV) ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม พระบรมราชูปถัมภ์

5) โรงเรียนหรือห้องเรียนในโครงการที่มีวัตถุประสงค์พิเศษอื่นๆ ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศ

โรงเรียนหรือห้องเรียนในโครงการที่มีวัตถุประสงค์พิเศษฯ ให้คัดเลือก หนังสือเรียนและแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์พิเศษของโครงการฯ และต้องผ่าน ความเห็นชอบร่วมกันของคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 แนวทางการจัดซื้อหนังสือเรียนและแบบฝึกหัด

2.4.1 การจัดซื้อหนังสือเสริมประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา

ให้จัดซื้อเพื่อใช้สำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ควรมีความหลากหลายทั้งด้านประเภทหนังสือ ผู้แต่ง ผู้วาดภาพประกอบ เนื้อหาการเรียนรู้ และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก เหมาะสม ต่อการจัดประสบการณ์ในห้องเรียนระดับก่อนประถมศึกษา

2.4.2 การจัดซื้อหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดรายวิชาพื้นฐาน ตามหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อ ดังนี้

- 1) จัดซื้อหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียน โดยนักเรียนต้องมีหนังสือเรียนใหม่ทุกคน ทั้งนี้ หนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสารานุกรมศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้พิจารณาเลือกซื้อฉบับที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม 6 ถนน 10600
7 กันยายน 2566

พิมพ์เขียวเส้นทาง การเบิกจ่าย เงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน

คู่มือภาพสรุปข้อปฏิบัติและเส้นทางการเงิน
ตามระเบียบกระทรวงการคลัง (ว 126)

ก้าวข้ามความซ้ำซ้อน สู่ความคล่องตัวในยุค GFMIS

โครงสร้างหลัก: 3 เส้นทางของเงินอุดหนุน

เงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน ถูกแบ่งการจัดการตามประเภทของงบและผู้รับเงิน
ออกเป็น 3 หมวดหลัก:

ก. งบเงินอุดหนุนทั่วไป

ข. งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

ค. รัฐวิสาหกิจ และ
องค์การมหาชน

กรมบัญชีกลาง

งบประมาณทั่วไป: กรณีจ่ายให้องค์กรหรือบุคคลภายนอก

กลุ่มเป้าหมาย: เอกชน, นิติบุคคล, องค์กรสาธารณประโยชน์, อสม., มูลนิธิ

งบอุดหนุนทั่วไป: กรณีส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการเอง

ตัวอย่างโครงการ: กุณการวิจัย, การฝึกอบรมผู้นำชุมชน
หลักเกณฑ์การจ่าย: หัวหน้าส่วนราชการกำหนดระเบียบควบคุมเอง
ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

จ่ายตามจริง

- ค่าวัสดุ
- อุปกรณ์ที่ใช้
ในโครงการ

จ่ายตามระเบียบราชการ

- ค่าเบี้ยเลี้ยง
- ค่าเดินทาง
- ค่าตอบแทนปฏิบัติ
งานนอกเวลา
ราชการ

กลไกวาล์วทางการเงิน: กฎเหล็กของการสั่งจ่ายเช็ค

บัญชีประเภทออมทรัพย์

ถึงพักเงิน

⚠️ **เงื่อนไขสำคัญ:**
โอนยอดเงินเท่าจำนวน
ที่สั่งจ่ายเช็คพอดี

บัญชีประเภทกระแสรายวัน

วาล์วสั่งจ่าย

เส้นเวลาของการจัดการเงินเหลือง่าย

งบอุดหนุนทั่วไป: กรณีจ่ายให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

สำนักงานประมาณ

ได้รับความเห็นชอบแผน
การใช้จ่ายงบประมาณ

กรมบัญชีกลาง

บัญชีส่วนราชการ

อปท.

อปท.

บัญชีส่วนราชการ

กรมบัญชีกลาง

ต้องปฏิบัติตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการ

เงื่อนไขพิเศษของการเบิกจ่าย

สูงสุด
2 ครั้ง/ปี

เติมจำนวน
1 ครั้ง
(หลังประเมิน)

ตามจ่ายจริงรายไตรมาส

งบประมาณเหมาจ่าย: ทางแยกเพื่อความคล่องตัว

เมื่อถึงกำหนดชำระ การเบิกเงินมี 2 ทางเลือก:

การบังคับใช้กับหน่วยงานอื่นของรัฐ

มาตรฐาน ว 126

ส่วนราชการ

รัฐวิสาหกิจ

องค์การมหาชน

ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เดียวกันทั้งหมด

ตารางสังเคราะห์เส้นทางการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน

ประเภทเงินอุดหนุน	วิธีการรับเงินจากคลัง	การบัญชี	การคืนเงิน
ทั่วไป (บุคคลภายนอก/อปท.)	โอนผ่านหน่วยงาน	อิงแผนงบประมาณ	คืนคลังหากเหลือ
ทั่วไป (ส่วนราชการทำเอง)	โอนผ่านหน่วยงาน	ออมทรัพย์ -> กระแสรายวัน -> เช็ค	คืนคลัง + ดอกเบี้ย
เฉพาะกิจ	โอนผ่านหน่วยงาน หรือ โอนตรงให้เจ้าหนี้	เมื่อถึงกำหนดชำระ	(ตามเงื่อนไขสัญญา)

แกนกลางของการตรวจสอบ

ความคล่องตัวต้องมาพร้อมกับความรัดกุมและโปร่งใส:

ใบเสร็จรับเงิน
(หลักฐานการจ่ายเงิน)

สมุดบัญชี
(ระบบบัญชีของราชการ)

เอกสารจัดซื้อจัดจ้าง
(ระเบียบพัสดุ)

ระบบนิเวศใหม่ของการเงินรัฐ: รวดเร็ว และ ตรวจสอบได้

ระเบียน ๖ 126 ไม่ใช่แค่การเปลี่ยนวิธีการ แต่คือการสร้างสมดุล

Speed (ความเร็ว)

- โอนตรงเข้าบัญชี
- เบิกตามจ่ายจริง

GFMIS

Traceability (ความโปร่งใส)

- วิ่งผ่านบัญชีธนาคาร
- สร้าง Digital Footprint

Checklist ก่อนดำเนินการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน

ตรวจสอบ 4 ข้อนี้ก่อนเริ่มต้น:

ทราบประเภทของงบ?
(ทั่วไป vs เฉพาะกิจ)

แผนงานได้รับความเห็นชอบ?
(ต้องผ่านสำนักงบประมาณ)

บัญชีธนาคารถูกต้อง?
(ถ้าจ่ายเช็ค: โอนยอดออมทรัพย์ -> กระแสรายวัน เป๊ะๆ แล้วหรือยัง?)

หลักฐานพร้อมตรวจ?
(ใบเสร็จ/การจัดซื้อจัดจ้าง ครบถ้วนสำหรับ สตง.)

